

товарности. При формировании рыночных цен для каждой группы сельскохозяйственной продукции, дифференцированной в зависимости от уровня товарности, целесообразно применять различные методические подходы. Так, нет проблемы с установлением рыночных цен на продукцию первой группы. С этой целью не будет существенной ошибкой, если сравнительно небольшие объемы нереализованных остатков высокотоварных видов продукции, использованных на семена и натуральную оплату труда, оценивать по сложившимся средневзвешенным рыночным ценам [1, с.69-75].

В то же время при капитализации продукции второй группы с невысоким уровнем товарности необходимо прежде всего выявить целевое назначение нетоварной части каждого вида продукции. Например, нетоварное зерно, которое составляет более 65% валового производства, необходимо разделить на семенные и кормовые цели. В аналогичной ситуации оказывается производство собственного картофеля и льносемян. На данный момент нерешенной проблемой остается капитализация нетоварной части продукции выращивания, т.е. рыночная оценка собственного приплода и прироста ремонтного поголовья крупного рогатого скота, свиней, птицы и других видов сельскохозяйственных животных. Капитализация собственного приплода и ремонтного молодняка сельскохозяйственных животных и птицы может быть проведена по принципу аналогий. Капитализация племенного поголовья с высокопродуктивными качествами требует особого методического подхода. Высокопродуктивное племенное поголовье сельскохозяйственных животных пользуется повышенным спросом не только на внутреннем, но и на внешнем рынках.

Литература

1. Реализовать потенциал роста: стратегия развития АПК Беларуси в условиях обострения конкуренции на мировом продовольственном рынке / А. Шпак [и др.] // Белорусская думка. 2015. № 12. С. 69–75.
2. Семенов, А. Производительность труда и перспективы экономического роста / А. Семенов // Белорусское сельское хозяйство. – 2013. - №2. – С. 24.

Рилеев С.В.

к.е.н., доцент

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ АКВАКУЛЬТУРИ

Сучасні вітчизняні реалії, які характеризуються обмеженістю ресурсів та посиленням конкуренції, вимагають від сільськогосподарських підприємств в цілому та аквакультури, зокрема, запровадження ефективних форм господарювання, управління виробництвом та збутом продукції, активізації ініціативи та підприємництва в системі забезпечення продовольчої безпеки країни. Важливу роль у реалізації окреслених завдань відіграє побудова та функціонування облікової системи в якості інформаційного забезпечення прийняття обґрунтованих управлінських рішень (рис. 1-2).

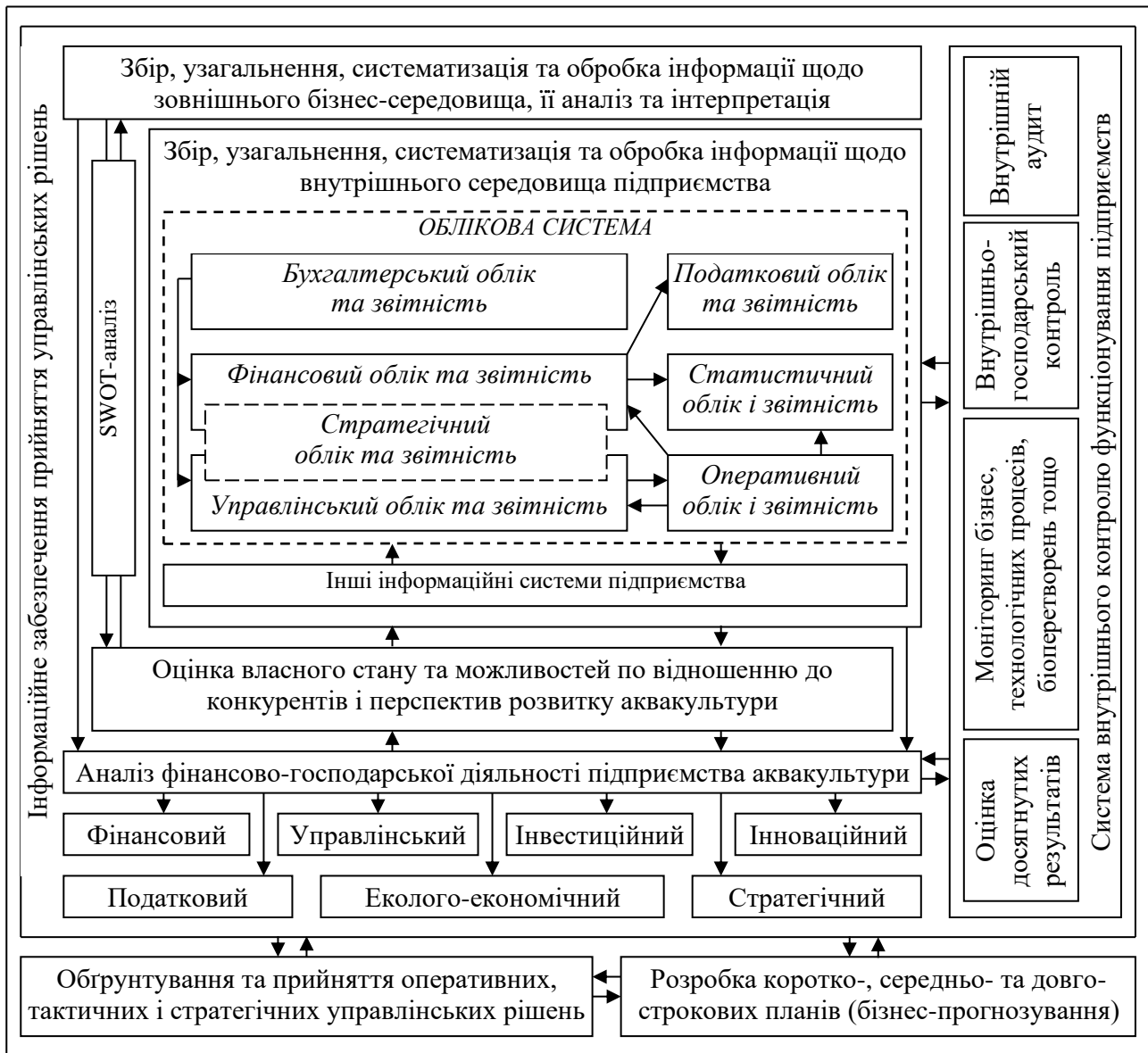


Рис. 1. Інтегрована облікова система підприємств аквакультури

На облікову систему підприємств аквакультури безпосередньо впливають як загальногалузеві (сільське господарство) так і специфічні фактори (аквакультура), зокрема:

- загальногалузеві особливості аквакультури; технологія вирощування рибопосадкового матеріалу, товарної риби; типи та системи рибних господарств; форми ведення аквакультури; методи вирощування риб; спеціалізовані водні об'єкти, що призначені для цілей аквакультури тощо;
- віднесення сільгоспвиробників до четвертої групи платників єдиного податку, сплата рентної плати за спеціальне використання води, а також земельного податку та/або орендної плати, яка включає і плату за оренду водних об'єктів державної або комунальної власності. Дана інформація використовується в процесі податкового аналізу та податкового планування;

Особливості облікової системи підприємств аквакультури

<i>Статистичний облік та звітність</i>				
Форма № 1А-риба (річна) «Виробництво продукції аквакультури за 20 р.»		Форма № 1-риба (квартальна, річна) «Звіт про добування водних біоресурсів»		
<i>Податковий облік та звітність</i>				
Декларація з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності)		Податкова декларація з рентної плати (Додаток 5 Розрахунок № _ з рентної плати за спеціальне використання води)		Податкова декларація платника єдиного податку четвертої групи
<i>Бухгалтерський (фінансовий) облік та звітність</i>				
Рахунки				
212 «Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю»				
213 «Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю»				
231 «Вирощування рибопосадкового матеріалу»		232 «Вирощування товарної риби»		
233 «Інкубаційно-селекційна робота»		234 «Плідники»		
235 «Ремонтне стадо»		236 «Переробка рибної продукції»		
<i>Оперативний (первино-підсумковий, оперативно-технічний) облік та звітність</i>				
Форма № А-01 «Акт № __ про переведення поголів'я з групи в групу»	Форма № А-02 «Відомість про наявність ремонтного поголів'я (за видами риб)»	Форма № А-03 «Відомість про наявність маточного поголів'я (за видами риб)»	Форма № А-04 «Журнал отримання статевих продуктів від маточного поголів'я»	
Форма № А-05 «Журнал спостережень за інкубацією ікри»	Форма № А-06 «Акт № _ про результати інкубації ікри»	Форма № А-07 «Відомість про результати чересу»	Форма № А-08 «Акт № _ про результати підрощування личинки»	Форма № А-09 «Акт № _ про розведення живих кормів»
Форма № А-10 «Акт № _ про»	Форма № А-11 «Зведена відомість про»	Форма № А-12 «Відомість про результати контрольного»	Форма № А-13 «Акт № _ про облов»	Форма № А-14 «Зведена відомість облову»
Форма № А-15 «Акт № _ умовного визначення кількості риби в необловлених водних об'єктах»		Форма № А-16 «Акт № __ на вибуття поточних біологічних активів рибництва (загибель риби)»		Форма № А-17 «Графік спуску та облову ставів, садків, басейнів, лотків, інших об'єктів»
Форма № А-18 «Акт № _ про внесення добрив»	Форма № А-19 «Акт № _ про підготовку нерестових ставів»	Форма № А-20 «Лімітно-забірна картка на корми для риб»	Форма № А-21 «Відомість про годівлю риби і витрати кормів»	
Форма № А-22 «Акт № _ визначення справедливої вартості продукції аквакультури (ікра, личинки, мальки, цьоголітки, однорічки, ремонтний молодняк, плідники, товарна риба)»				
<i>Управлінський облік та звітність</i>				
<i>Стратегічний (фінансовий та управлінський) облік та звітність</i>				

Рис. 2. Окремі особливості організації та функціонування облікової системи підприємств аквакультури [1, с. 5-6; 2]

- складання та подання до Державної служби статистики України та Державному агентству рибного господарства України специфічних форм

звітності, зокрема форми № 1А-риба (річна) «Виробництво продукції аквакультури за 20__р.», яка може бути використана для аналізу балансу площ виробничих потужностей водних об'єктів, наявності ремонтно-маточного поголів'я, вирощування рибопосадкового матеріалу, вирощування та вилову товарної продукції, витрат кормів та внесення добрив, економічних показників виробництва продукції аквакультури тощо;

- використання спеціальних форм первинної документації, які затверджені відповідним наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України. Зазначимо, що багато рибогосподарських підприємств і сьогодні використовують форми, які були розроблені та затверджені відповідними профільними міністерствами СРСР в період з 1972 по 1990 рр.

Отже покращення облікового забезпечення прийняття обґрунтованих управлінських рішень може бути досягнуто за рахунок:

- удосконалення організації та ведення регламентованих видів обліку;
- запровадження управлінського, а також стратегічного обліку;
- використання програмного забезпечення обліково-аналітичних робіт, яке враховує специфіку функціонування підприємств аквакультури;
- підвищення кваліфікації та практичних навичок облікового персоналу.

Література

1. Вдовенко Н. М., Карпенко К. Ю., Шарило Ю. Є. Інструкція з обліку риби на підприємствах аквакультури. Київ : Кондор-Видавництво, 2017. 24 с.
2. Про затвердження спеціальних форм первинної документації для суб'єктів рибного господарства в галузі аквакультури / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1126-12> (дата звернення: 15.01.2020).

Родцевич Н.Г.

к.э.н., доцент

*Барановичский государственный университет
г.Барановичи, Республика Беларусь*

НЕОБХОДИМОСТЬ УСКОРЕННОГО РАЗВИТИЯ СОЦИАЛЬНОЙ СФЕРЫ НА СЕЛЕ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

Высший смысл происходящей перестройки агропромышленного комплекса республики состоит в конечном счете в повышении благосостоянии народа, улучшении всех сторон жизни людей, создании надлежащих условий для гармоничного развития личности. Это аксиома не требует каких-либо доказательств. Но нельзя забывать при этом, что переход к рыночной экономике не принесет нам желаемых результатов сам по себе, без научно-обоснованной увязки социальной, производственной, рыночной и управленческой инфраструктуры.

Вновь возобладало прежняя практика преимущественного развития материального производства и городов. А ведь благоустроенное жилье имеет